

bomo znali izkoristiti to, kar nam je narava dala, bomo lahko vsi Slovenci doma živeli pod ugodnimi pogoji. Sam Bog nam je dal pod-

nebje in prelepo naravo, katero naj naše krepke slovenske mišice še polepšajo v blagor nas vseh!

Po Jugoslaviji

Naloge banovinskega prehranjevalnega zavoda. Predsednik banovinskega prehranjevalnega zavoda, bivši minister g. Franc Snoj, je med drugim o nalogah tega zavoda dejal tole: Razlogi za ustanovitev prehranjevalnega zavoda so v glavnem v tem, ker obstojata v Sloveniji samo dva okraja, ki pridelata dovolj žita, to je soboški in lendavski, vsi drugi okraji pa morajo žito kupovati. Žito smo sicer vedno uvažali, toda letošnja slaba letina nas je prisilila, da se za preskrbo z živilom pobriga tudi oblast, in tako je g. ban to vprašanje rešil z ustanovitvijo banovinskega zavoda za prehrano, ki bo skušal preskrbo z živilom izpeljati tako, da pokrije najnujnejše potrebe zlasti nepremožnega prebivalstva. Doslej Slovenija ni kupovala žita v velikih količinah. Letos pa se je za to pokazala potreba in so bila popisana vsa primerna skladišča v Sloveniji, v katera bomo lahko spravili okrog 4000 vagonov žita in moke, koruza pa se bo sproti razdeljevala potom občin potrošnikom. Od naročenih 1384 vagonov pšenice in 1320 vagonov moke je doslej prišlo v Slovenijo že 500 vagonov pšenice in 700 vagonov moke. Ostanek naročila je že deljen, samo prevoz se še ni mogel izvršiti, ker so železnice na jugu baš sedaj obremenjene s prevozom sladkorne pese. V nekaj tednih pa bo naročena pšenica in moka že vsa dobavljena. Dobavo vrše poleg banovine tudi zasebni veletrgovci in dobavitelji, katerim je pripadlo v dobavo 1300 vagonov žita in moke. Zavod je doslej že priskočil na pomoč ljutomerskemu in ptujskemu okraju in jim dal preko okrajnega načelstva na razpolago potrebno moko. V svrhu podrobnega in boljšega poslovanja namerava zavod ustanoviti po posameznih okrajih prehranjevalne odbore, ki bodo skrbeli za ves okraj. Vsak tak okrajni prehranjevalni odbor pa bo moral biti v zvezi z občinami, ki bodo po potrebi ustanovile občinske prehranjevalne odbore, da bodo za svoj okoliš dajali potrebna pojasnila in navodila. Poleg oskrbe z žitom in koruzo bo zavod skrbel še za preskrbo olja in masti. Preskrba Slovenije z oljem je že zagotovljena, slabše pa je z mastjo. Tu bo treba poskrbeti za boljše pitje svinj doma, kar bo letos veliko lažje, ker v razliki od drugih let ne uvažamo samo moke, ampak tudi pšenico in bomo tako imeli v Sloveniji mnogo več otrobov kot pa prejšnjega leta. Otrobi so dobra krma, treba bo samo omogočiti kmetom cenen

nakup otrobov, pa se bo na ta način poskrbelo za preskrbo našega trga z mastjo. Tudi za preskrbo prebivalstva s sladkorjem bo zavod skrbel, poleg tega pa bo vršil še nadzorstvo nad mlino pri mletju enotne moke.

44 milijonov dinarjev za pospeševanje sadjarstva. Privilegirana izvozna družba je trgovskemu ministru predložila načrt za podpiranje sadjarstva v znesku 44.950.000 din. Trgovinski minister je načrt odobril. Denar se bo porabil za zidavo skladišča za sadje 3 milij., za zidavo sušilnic za sadje 3 milij., za zatiranje uši na slivah 3 milij., za zatiranje uši San Jose na jabolkah in drugem sadju 2,5 milij., za zatiranje boleznih in škodljivcev 7,5 milij., za razdelitev sadjarskega orodja med absolvente sadjarskih tečajev 0,5 milij., za premije 0,5 milij., za podpiranje pospeševanja produkcije dobrih sadik 0,5 milij., za zidavo zadržnih vinskih kleti 6 milij., za ustanovitev znanstveno-eksperimentalnih zavodov 10 milij., za propagando v tisku 0,2 milij., za ugotovitev ekonomskih tipov sušilnic 0,1 milij., za delovanje strokovnega odbora na terenu 0,1 milij., za imenovanje strokovnega in ostalega osebja 0,3 milij., za nepričakovane stroške in razno 0,2 milij. dinarjev. Odobritev tolikšnega zneska za podpiranje sadjarstva pri nas je najboljši dokaz, kako oblastva skrbe za splošno blaginjo našega kmeta.

Ne bo šlo. JNSarški listi v Sloveniji z »Jutrom« na čelu pišejo ne samo o vsakih kvartirah, marveč gotovo vsak mesec o potrebi koncentracijske vlade, v kateri bi kajpada sedela tudi JNS. Razen te stranke ne čuti nobena druga kakšne potrebe, da bi se JNS koncentrirala v vlado. Politika, ki sedaj prevladuje v naši državi, je politika narodnega sporazuma, ne pa politika pretiranega centralizma z nadvlado enega naroda nad drugim ali drugima, kakor jo je prakticirala JNS. Splitški list »Hrvatski glasnik« očita JNS, da se še ni resnično sprijaznila z idejo hrvatske narodne posebnosti in posebnega hrvatskega narodnega ozemlja ter da komaj čaka časa, ko bi se zlomila hrvatska narodna politika. »Hrvatski glasnik« izjavlja: »S takšnimi elementi ni mogoče sodelovanje.«

Nasprotniki misijonov: to so naši liberalci, ki razkrivajo globine svojih »vernih« in plemenitih duš po svojem JNS časopisju. Podpiranje katoliških misijonov, ki delujejo med

In vsaka Aspirin tableta nosi "Bayer"-jev križ. "Bayer"-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez "Bayer"-jevega križa!

Opis reg. pod št. 7287 od 23. marta 1940.

pogani, je krščanska dolžnost, ki izvira iz naročila Ustanovitelja krščanstva, božjega Zveličarja. Vsak dober kristjan se zaveda te svoje dolžnosti. Naši JNSarji se te dolžnosti ne samo ne zavedajo, marveč jo zanikajo ter z roganjem pobijajo. Misijonska nedelja, pobiranje za misijone itd. jim daje priliko, da njihova plemenito-krščanska duša vzkipi v zabavljanju proti misijonstvu. Tako zabavljanje si dovoljuje tudi dično JNS glasilo v Celju, »Nova doba«, v dopisu iz Laškega v svoji številki z dne 18. oktobra. Tako se naši liberalci pripravljajo za misijonsko nedeljo.

SLOVENCI! SLOVENKE! V nedeljo, dne 27. oktobra, bomo zopet zbirali po vsej Sloveniji za našo severno mejo. Kakor lani, naj tudi letos daruje sleherni Slovenec vsaj 1 din za zimsko pomoč ob meji. Lani smo s pomočjo zbirke izdatno obdarili nad 70 šol. Tudi letos naj bo tako! Zato bomo ta dan darovali toliko več, saj so potrebe neprimerno večje. Bog in narod! — »Slovenska straža« v Mariboru.

Po 26 letih odkril grob svojega očeta. Neki Karl Lauterbacher iz Aša na Češkem je po 26 letih odkril grob svojega očeta, ki je l. 1914 padel v Franciji. Lauterbacher, ki svojega očeta nikoli ni poznal, je med težko topniško borbo z dvema drugima tovarišema slučajno prišel na samotno pokopališče, kjer počiva kakšnih 150 nemških vojakov iz svetovne vojne. — Tu je nenaadno odkril grob z očetovim imenom.

Kitajska »zakonska ptica«. Srečen zakon označujejo Kitajci z »zvezdo ptice hiyoku«. Ta ptica je sestavljena iz dveh polovic, in sicer je ena polovica samec, druga samica. Ker ima vsaka polovica po eno krilo, lahko hiyoku leti samo, če obe polovici složno delujeta. Zato je ta ptica znak zakonske sreče pri

Junak divjine

Ameriški roman

*

15

Utihi je in čakal, ali bo kaj pripomnila. Ker je močnala, je nadaljeval:

»Besede, ki jih bom zdaj izgovoril, mi tudi narekuje skrb za vas in jih ne jemljite tako, kakor da bi se vam hotel vsiljevati za spremljevalca. Verujte mi, da ni prav, da tako sami potujete po teh divjih krajih. Tako potovanje je kvečjemu za močnega, utrjenega moža, ne pa za mlado dekle.«

Marija je pogledala proti nebu. Njen obraz je bil v mesečini blede. Oči so bile podobne temnim cvetom. Vzdihnila je in bolj sebi ko Eriku govorila:

»Srečo iščem. Tenki nitki sledim, ki vodi v preteklost. Iščem listino, iz katere je razvidna moja pravica do Rajskega dola.«

Erik je vrgel drva na ogenj. Nato je dejal, ne da bi pogledal Marijo:

»Gospodična Linscott, razpolagajte z menoj! Na uslugo sem vam. Vso svojo zvitost in spretnost pa tudi odločnost in moč bom porabil v to, da dosežete svoj cilj.«

Marijine oči so se že privadile poltemi. Hladno je gledala Erika, ki ga je plamen od časa do časa osvetlil.

Njegov obraz je bil odkrit, zaupljiv. Jasne oči so se prijazno svetlikale v siju ognja.

Marijin pogled je dolgo počival na mladeničevem odkritem obrazu. Oči so se ustavile ravno na nosu. Deklica je tuhtala, ali je tudi Erik tako ljubosumen, kakor pravijo o ljudeh, ki imajo tako zraščene obrvi ko on. Potem se je zasmejala zaradi te neumne misli.

Tudi Erik se je nasmehnil. Ker je mislil, da Marija razmišlja o tem, ali naj sprejme njegovo ponudbo ali ne, je dejal z ognjem:

»Sprejmite mojo pomoč! Name se lahko zanesete v vsakem oziru — tudi v primerih, ko bo šlo za življenje!«

Te besede, ki jih Erik dozda ni nikdar izgovoril, so bile na nesrečo podobne besedam, ki jih je bil svoj čas Roger govoril Mariji. Deklica jih je poslušala nekam pretresena. Ali so možje vedno in povsod enaki? Vedno isto govorijo, ko hočejo zavesti svojo žrtev?

Pred njenimi očmi se je obnovil prizor, ko je z Rogerjem sedela v gozdu. Z nekim zanosom je poslušala njegove besede, dokler ni snel krinke. Roger je v tistem trenutku postal zanj odušen, surov, neznačaječ človek. In zdaj se je zgodilo isto. Razlika je samo ta, da je tedaj imela v bližini družbo, ki jo je mogla poklicati na pomoč, zdaj pa sama sedi nasproti Eriku — daleč od ljudi, in bo zaman klicala na pomoč, če se bo

Občni zbor Zveze fantovskih odsekov

Zadnje nedeljo se je vršil v Ljubljani v nabito polni frančiškanski dvorani 4. občni zbor Zveze fantovskih odsekov, katerega so se udeležili zastopniki odsekov iz vse Slovenije. Zbor, na katerem je polagalo predsedstvo račune o delovanju v preteklem letu in so se določile smernice za bodoče delo, je otvoril z molitvijo predsednik dr. Žitko. Pozdravil je vse zbrane in posebno še zastopnika vojnega ministra g. generala Milana Mašiča, zastopnika poveljnika dravske divizije, zastopnika g. bana, Prosvetne zveze, narodnega odbora KA, KZ, ZD, Zveze dekliških krožkov, Slov. kat. starešinstva in Slovenske dijaške zveze.

Ob navdušenem odobravanju sta bili sprejeti vdanostni brzojavki kralju in knezu namestniku Pavlu. Zborovalci so gromovito vzklkali kraljevskemu domu. S ploskanjem je sprejel zbor pozdravne brzojavke našemu voditelju g. dr. Antonu Korošcu, predsedniku vlade, vojnemu ministru, ministru za telesno vzgojo in ministru dr. Mihi Kreku. Pismeni pozdravi so bili odposlani g. banu in obema slovenskima škofoma.

Občni zbor je pozdravil brzojavno predsednik senata in prosvetni minister g. dr. Anton Korošec, pismeno opravičilo je poslal g. ministru dr. Miha Kreku.

Nato je počastila dvorana na poziv g. predsednika spomin umrlih članov, nakar so sledila poročila odbornikov, ki so bila razposlana odsekom v posebni knjižici.

Na zboru je podal svoje poročilo g. predsednik ter posebno poudaril, da je bilo letoš-

nje leto delovanje ZFO posvečeno notranji poglobitvi organizacije. Uspešno delo so pa znatno ovirale zunanje okoliščine, ker je morala ena četrtnina članov slediti klicu domovine. — Zveza je polagala veliko važnost na pravilno poslovanje in prirejanje raznih tečajev. — Organizacija ZFO je postala prava ljudska organizacija, ki ima svoje temelje v narodu kot celoti.

Predsednikovemu poročilu so sledili pozdravi zastopnikov oblasti.

Zbor je počastil ljubljanski škof g. dr. Gregor Rožman, katerega so vsi navzoči navdušeno pozdravili.

Pra volitvah je bil izvoljen soglasno za prihodnje poslovno leto tale osrednji odbor: predsednik dr. Stanko Žitko, podpredsednik Nace Železnik, tajnik inž. Albin Nežima, blagajnik Slavko Tršinar, načelnik Ivan Kermavner, odbornik za naraščaj dr. R. Hanželič, odbornik za prosveto dr. Fr. Blatnik, gospodar Janez Krvina.

Občni zbor je sprejel bodoči prireditveni program, ki bo ves posvečen proslavi polnoletnosti našega mladega kralja. Prvi nastop bo 1. decembra, ko bo v Ljubljani akademija, odseki pa bodo priredili po vsej Sloveniji akademije.

Letošnji občni zbor je tudi sklenil, da bo odslej dolžan vsak član prispevati 1 din za kritje stroškov Narodnega odbora.

Veličastni zbor je bil zaključen s fantovsko himno.

Franc Čepak je obhajal dne 10. oktobra duševno in telesno čil v Bočni pri Gornjemgradu 80 letnico. Jubilar je 50 let naročnik našega lista.

rovu premog in podsul 45 letnega rudarja Antona Žnidarja. Po enajsturnem napornem reševanju so Žnidarja potegnili nezavestnega izpod ruševin. Podsuti je kmalu po rešitvi radi prehudih notranjih poškodb umrl.

Noge sta si zlomili. V celjski bolnišnici se zdravita 45 letna učiteljica Ivana Novakova iz St. Pavla pri Preboldu in 28 letna delavčeva žena Marija Kovačeva iz Teharjev pri Celju. Prva je prejšnjo soboto na domačem dvorišču padla čez hlod ter si zlomila desno nogo v gležnju, druga je pa pretekli ponedeljek padla doma z lestve in si prav tako zlomila desno nogo v gležnju.

Usodepolna konjska breca. Jožefa Flis, 24 letna posestnikova hčerka iz Vin pri Novi Cerkvi v celjski okolici, je pomagala pri naganju pese na voz, v katerega je bil vprežen konj. Žival je brcnila Flisovo v kolk in jo tako hudo poškodovala, da so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

Slovenija dobi Zavod za raziskovanje koščičastega sadja. Pretekli teden so zastopniki Prizada in banske uprave kupili pri Sp. Sv. Kungoti pri Mariboru 60 ha veliko in lepo posestvo »Lepi dol« (»Langental«), ki je bilo doslej last lekarnarja Petroviča iz Krapine. Posestvo je kupil »Prizad« za 1,750.000 din. Na posestvu bo Prizad osnoval Zavod za raziskovanje kulture koščičastega sadja. Za-

Novice iz domačih krajev

Zelo huda nesreča kapucinskega brata. V soboto, 19. oktobra, zvečer je peljal hlapec gostilničarja R. Omuleca iz Studencev pri Mariboru sadjevec iz Svečine v Studence. Na vozu je sedel tudi fr. Urban Kukovec, kapucin iz Studencev. V Rošpohu pri Mariboru je nenadoma privozil od zadaj tovorni avto, ki se je zaletel v voz. Brat je radi sunka padel med konja in je dobil hude poškodbe na glavi in na znotraj. Neznani avtomobilist je zdrvel v temi naprej.

Nesreči pri mlatvi. V Prvencih pri Sv. Marku niže Ptuja je zašel z levico v mlatilnico 51 letni posestnik Franc Šegula, kateri se je zatekel v ptujsko bolnišnico s čisto razmesarjeno levo roko. — Mlatilnica je odrezala prste na levi roki 17 letni posestnikovi hčerki Pavli Šentjuri iz Slivnice pri Celju.

Nevarno poškodovan radi zasutja. Martin Rajter, 48 letni delavec iz Sv. Andraža v Slov. goricah, je kopal v gramozni jami. Nanj se je sesula pri delu visoka stena. S hudimi poškodbami je bil oddan v ptujsko bolnišnico.

Avto z deset polovnjaki vina v obcestnem jarku. V Cvetkovcih pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji je radi zlomljene vzmeti zaneslo v 2 m globoki obcestni jarek avto tvrdke Orniš iz Ptuja, na katerem je bilo naloženih deset polovnjakov vina. Šoferju in spremljevalcu se ni zgodilo nič hudega. Na avtomobilu je škode okrog 20.000 din.

Rudarja zadela smrtna nesreča. V Črešnjicah pri Vojniku je izsledil prostosledec Martin Korošec precejšnjo plast premoga. Najel je delavce in pričel s kopanjem. V minulem tednu se je v tem rudniku nenadoma zrušil v

Erik obnašal enako ko Asplet. Skriva je otipala samokres, ki se je skrival v podlogi njenega pasu.

Erik se je čudil Marijinemu molku. Misli je, da jo je morda žalil s svojimi nenavadnimi besedami. Njegove oči so sledile dekletovi roki in je opazil, da sega po samokresu. V njem je vzkripelo, a jezo je kmalu zadušil. Njen gib se mu je zazdel razumljiv. Spomnil se je na njen položaj. Povsod je izpostavljena nevarnostim, doživela je bridka razočaranja, tako torej ni čudno, če ne zaupa.

»Oprostite,« je začel, »če sem povedal kaj nerodnega. V divjini sem rasel in nisem imel prilike za razgovore z damami. Prosim, ne iščite v mojih besedah nič takega, česar bi se morali bati. Ponovno vas zagotavljam, da imam pred očmi samo blagor vaše družine. Vem, da imate pravico do Rajskega dola, zaradi tega vam hočem nesebično pomagati, da ga iztrgate iz rok lopovskega nasilneža.«

V Marijini notranjosti je vladala razdvojenost. Erikove besede so zvenele odkrito, prijateljsko, in bi jim morala verjeti. Spomin na preteklost pa jo je begal. Nekaj časa je razmišljala, potem pa mirno dejala:

»Vaše ponudbe ne morem sprejeti. Sama moram izvršiti nalogo, ki sem si jo postavila.«

Zavladala je tišina. Erik se je zamislil. Ali ima Marija prav? Ali sme on sam jeziti s tem lepim, mladim dekletom po samotni Sierrí Nevadi? Marija tega noče.

Toda ali jo sme pustiti samo na nevarno pot? To je nedopustno. Saj ona niti ne sanja o težavah in nevarnostih, ki jo čakajo. Njegova dolžnost je, da pazi nanjo. Preden je spregovoril, da bi ji vse pojasnil, se je oglašila Marija:

»Ali bi mi vedeli povedati, v katero smer je Rotenburg?«

»Rotenburg?« se je začudil Erik.

Čez čas se je zvito nasmehnil in nadaljeval:

»Gotovo hočete preizkusiti moje zemljepisno znanje. Rotenburg mora biti kako nemško mesto in bi ga v Ameriki zaman iskali.«

Marija je odkimala in odvrnila:

»Jaz pa mislim na ameriški Rotenburg.«

»Ameriški Rotenburg? V kateri državi pa leži?«

»V Nevadi, nekje na robu gore Sierre Nevade.«

Erik je nekaj časa molče zrl v Marijo. V njegovi glavi so se porajale različne misli. Morda je kdo zlorabil Marijino neizkušenost in jo speljal na krivo pot? Pred njegovimi očmi se je pojavil Rogerjev smehljajoči obraz. On? Najbrž. Kdo drug bi mogel imeti z Marijo tajne namene? In kakšni so ti nameni? Kak namen ima Asplet s takim zavajanjem? Vprašanja, na katera Erik zdaj ni mogel odgovoriti. Nazadnje je s poudarkom odgovoril:

»V tem kraju ni nobenega Rotenburga!«

»Mora biti!« je Marija vztrajala pri svoji trditvi.

Kitajci, ker morata mož in žena skupno in složno delati, če hočeta doseči v zakonu blagostanje.

Mesto iz cinka. Bereira v portugalski vzhodni Afriki je edino mesto iz cinka. Vsa stanovanja, trgovine, bolnišnica in cerkev, šole in vojašnica so iz te kovine. Cink je edini material, ki se je obnesel v izredno vlažnem in vročem bareirskem podnebnju. Bereira šteje 2000 prebivalcev in so jo zgradili v šestih mesecih.

Do kakšne višine se lahko dvigne balon. Dosedanji rekord v dviganju z balonom je 19.100 metrov visoko. Neki ruski avijon je, kakor pravi, brez vodnika dosegel višino 22.600 metrov, toda strokovnjaki tega niso potrdili. Po mišljenju strokovnjakov človek ne bo mogel doseči mno-

časno bo posestvo nadzorovala banovina po svojem uradniku g. Gosaku. Razen v Sloveniji bo Prizad osnoval slične zavode v Valjevu v Srbiji, in to za češplje, ter enega v Dalmaciji za južno sadje. Po nekaterih vesteh namerava Prizad prevzeti tudi banovinski Vinarski in sadjarski zavod v Mariboru. Če ta vest odgovarja resnici, bo s tem naša banovina prihranila na stroških tega zavoda okrog 3.000.000 din. Z gospodarske strani je navedeno akcijo Prizada vsekakor pozdraviti, kajti tako bo Prizad vrnil Sloveniji nekaj denarja, ki ga zasluži pri izvozu našega sadja.

105 let stara Središčanka. Naša Jugoslavijska je zdrava in tudi v Sloveniji dočakajo ljudje visoko starost z različnimi zlatimi ter biserinimi jubileji. Ako pa hočemo naleteti na kakšnega stoletnega Jugoslavana, pa se že moramo obrniti kam bolj proti jugu naše države. Izjema, kar se tiče res izredne starosti, pa je prababica Terezija Čurin v Središču ob Dravi. Omenjena se je rodila leta 1835., je v 106. letu ter je svoj letošnji god obhajala razmeroma zdrava. Poročila se je v 27. letu, a je izgubila moža po 12 letih. Njena že rajna starejša sestra je doživela 92 let, hčerka Katarina jih ima 70, vnukinja 42 in pravnuk okrog 18 let. V mlajših letih je vozila sir in smetano od Sv. Bolfenka v Varaždin. Leta in leta je dnevno napravila 50 km. Sama se je naučila čitati. V toliki starosti še dobro sliši ter vidi in se prav dobro spominja vseh dogodkov iz mlajših let. Sedaj prebije večino v postelji pri dobri ter skrbni negi. S postelje vstaja h kosilu. Napram obiskovalcem in radovednejšem večkrat poudarja pomenljive besede: »Lepo življenje je več vredno ko srebro in zlato!«

Vzajemna zavarovalnica gradi v Mariboru palačo. Župan mesta Maribora je izdal gradbeno dovoljenje za zidavo palače, ki jo bo zidala Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Palača se bo postavila na Glavnem trgu ob mostu. Prednja stran palače, ki bo obrnjena proti Glavnemu trgu, bo dolga 25 m, zadnja stran, obrnjena proti Dravi, v smeri proti Sv. Magdaleni, pa bo dolga 50 m. Palača bo imela štiri nadstropja in velike kletne prostore. Stala bo okrog osem milijonov dinarjev. V njej bodo razni trgovski lokali, pisarne za posle Vzajemne zavarovalnice, mnoga stanovanja in restavracija. Z deli se je že začelo in v ta namen podirajo že Bergovo usnjarno ob Dravi, kjer bo palača stala. Za Maribor bo nova palača velik okras in lepa pridobitev, naši delavci pa bodo pri zidavi palače tudi precej zaslužili.

Pri gradnji vodovoda zadeli na okostje. V Slov. Bistrici gradijo nov vodovod in polagajo delavci vodovodne cevi. Ko so kopali na trgu

Naložite denar v zlato

NALIVNO PERO

iz Cirilove v Mariboru ali Ptuj

kralja Aleksandra, so zadeli na človeško okostje. Glede teh kosti je skoraj gotovo, da so s pokopališča, ki je bilo na tem mestu pred več sto leti okrog cerkve sv. Duha, katera je bila sezidana ob času, ko se je začelo po naših krajih širiti krščanstvo.

Slinavka in parkljevka v Cerini. Dne 12. oktobra se je v Cerini v občini Čatež ugotovila slinavka in parkljevka na nekem juncu na tamošnji kmetiji. Bolezen je bila očividno zanešana s kravo, ki jo je lastnik pred kratkim kupil v Samoboru na sejmu od neznanega prekupčevalca z živino. Vsak nov primer bolezni se mora takoj javiti okrajnemu načelniku potom občine. Za ogroženo področje se proglašajo vse ostale vasi občine Čatež, Velika Dolina ter vas Mostec v občini Dobova. Za svobodno področje se proglašajo vse ostale občine v okraju. Živinski in svinjski sejm v Brežicah, v Dobovi, Kapeli, Pišce, Zdole in Videm so do nadaljnjega prepovedani. V interesu vsega okraja je, da se prekupčevanje prepreči in naredbe strogo izvajajo.

Požari

V torek, 15. oktobra je pogorel skedenj Francu Murhoviču, posestniku v Cezanjevcih. Zažgal je osemletni pastir, ki je dobil v roke vžgalice. Škoda je precejšnja, ker je s stavbo vred pogorela vsa krma.

V Blatnem pri Brežicah je pogorel vinski hram posestnici Kostevc iz Blatnega. 5000 din znašajoča škoda je krita z zavarovalnico.

V Novi Cerkvi pri Celju je zgorel radi podtaknjenega ognja štridelni kozolec Karla Mataka.

Na Ivanjskem vrhu je vpepeli ogenj viničarsko hišo in gospodarsko poslopje samostana Admont iz Gornje Radgone. Škode je 25.000 din.

V Malencih v občini Čatež je v noči zgorelo posestniku Jožetu Vogrncu gospodarsko poslopje in shramba z orodjem ter živili. Rešili so svinje in deloma hišo. Škode je 20.000 din, zavarovano je bilo za 6000 din.

Umorjena in vržena v potok. 30 letna slabomna Ana Lenasi iz Mušenika pri Črni je izginila od hiše. Našli so jo drugi dan v narasli Meži nedaleč od hiše. Na glavi je imela precej hude poškodbe. Skraja je bilo vse prepričano, da gre za samomor, ker jo je zapustil oče njenega nezakonskega otroka in so jo podpirali ter preživljali njeni starši. Raztelesenje trupla je dokazalo, da je bila reva najprej umorjena in šele nato vržena v narasli potok.

Neverjetna nepopoljsljivost. 54 letna vojna vdova Ivana Kramp in njen 33 letni sin Ivan iz Doklecev pri Ptuj sta bila te dni klicana na mariborsko okrožno sodišče na razpravo radi tatvin. S seboj sta pripeljala Ivanova mladoletna otroka, sina in hčerko. Ivana je bila radi tatvine šestkrat kaznovana, njen sin pa desetkrat. Pred razpravo sta se podala z otrokoma v trgovino Macun v Gosposki ulici v Mariboru in sta ukradla tamkaj 17 metrov rokavine. Nato sta šla na sodišče. Mati je bila obsojena na 11 mesecev, sin pa na 18 mesecev ječe. Po obsodbi se je zglasila tatinska družina na Kralja Petra trgu v trgovini Viktorja Mavriča, kateremu so odnesli 12 m barhenta, 5 n. belega in nad 2 m črtastega blaga. Z nakradnim blagom so se vsi napotili v gostilno Vlahovič pri glavnem kolodvoru h kosilu. V krmi so bili aretirani in jim je stražnik odvzel ukradeno blago, vendar je Ivanu Krampu uspel pobeg in je izdala oblast za njim tiralico.

Tatvina jabolk. V Sp. Koreni pri Sv. Barbari v Slov. Goricah je prijavil posestnik Jurij Zorko, da mu krađe nekdo jabolka iz sadonovnika. Tatvina je trajala od septembra do pred kratkim. Zorko je ob priliki straženja zalotil tatova. Orožniki so dobili pri Zorkovem sosedu v skladišču 1000 kg jabolk, v preši pa 200 kg. Kradla sta oče in njegov komaj 15 letni sin.

225 posekanih drevesc. Posestnica Mikeševa iz Petanjcev v Prekmurju je pred leti na meji svojega travnika zasadila več sto jesenovih drevesc, ki so prav lepo rastle. Pred dnevi pa je neki doslej še neizsleden zlobnež posekal 225 takih drevesc in je s tem povzročil veliko škodo. Nekateri domnevajo, da je to storil človek, ki je že nastopil svojočasno proti zasadi v drevesc. Krivca bo že ugotovila preiskava, ki je v teku.

Ob kravo. Neznani zlikovci so v preteklem tednu odgnali iz hleva kravo posestnici Mariji Kosi iz Gor. Kamenščaka pri Ljutomeru. Doslej tatov še niso mogli izslediti in je ves trud orožnikov zaman. Domnevajo, da je imel svoje prste vmes kak mešetar, ki je s kravo pobegnul čez mejo.

Krvav obračun dveh cigánov v gostilni. Pred dnevi sta se cigana Baranja Ivan in Čener Jožef našli v neki gostilni v Štutkovcih v Prekmurju. Ko sta izpraznila nekoliko kozarcev vina, sta se radi neke zadeve sprla in si v prepiru skočila v lase. Baranja je v divjem srdu prijel steklenico ter z njo z vso silo udaril po glavi Čenerja, ta pa napadalcu ni hotel ostati dolžan, zato mu je zasedil v glavo nož in ga hudo poškodoval. Po krvavem spopadu sta bila oba tako zdelana, da sta bila sposobna za bolnišnico.

Denar ukraden. Pred par dnevi je na vse zgodaj odšel na svojo njivo posestnik Franc Bokan iz Dolice pri Kuzmi v Prekmurju. Doma je skrbno zaklenil ter ključ spravil na mesto, kjer so ga navadno spravljali, in so samo domači vedeli zanj. Toda gospodarjevo odsotnost je izrabil nek tat ter s ključem odprl vrata, vlomil v omaro in odnesel 5780 din gotovine. Po tem dejanju je stanovanje spet zaklenil in ključ dal na staro mesto, iz česar sklepajo, da so mu razmere pri hiši bile dobro znane. Upati je, da se ne bo dolgo veselil svobode in denarja.

Nehvaležen sin pretepel svojega 65 letnega očeta. Pred dnevi so pripeljali v soboško bolnišnico

go večje višine v stratosferi (izredni zračni višini), ker se z večjo višino znatno povečajo tehnične težave. Čim višje se balon dvigne, tem večja postane razlika v toploti, kar ni škodljivo samo za ljudi v balonu, temveč tudi za balon sam. Po vsem tem je največja zgornja meja z balonom dosegljive višine že dosežena. Dokler tehnična sredstva ne bodo popolnejša, ne more biti govora o doseganju večjih višin.

Svečenice morajo trikrat poljubiti najbolj strupeno kačo. Hindujska vera ima čuden običaj, češčenje kačjega boga Raga. Njegova sveta kača je orjaška kobra, štiri metre doiga in kakor roka debela strupenjača. Svečenice morajo, kadar zahteva verski običaj, kobro tri-

»Poznam vse kraje, vse vrhove in prepaše Sierre Nevade, toda kakega Rotenburga nisem videl, niti o njem slišal.«

»Pa vendar obstoja. Neki kraj se mora tako imenovati. Morda ni niti mesto, temveč kaka zapuščena naselbina.«

Erik je skomizgnil. Marijina trma se mu ni dopadla, še manj pa bajka o ameriškem Rotenburgu. Sklenil je, da se bo pozanimal za zadevo.

»Ali bi mi hoteli povedati, kako vlogo igra ta Rotenburg?« je čez čas vprašal.

»Čemu bi tajila?« je odvrnila deklica. »Ko je moj dedek bil odkril Rajski dol, je bil Rotenburg sedež pokrajinskih oblasti. V tamošnjih zemljiških knjigah torej mora biti zabeleženo, da je bil Abraham Linscott lastnik Rajskega dola.«

»In zakaj se šele zdaj zanimate za ta dokaz?«

»Ker sem šele zdaj doznala zanj.«

Erik je sumil, da se za vsem skriva kaka zvijača. Nekdo hoče Marijo speljati.

»Ta Rotenburg torej hočete najti tu ob Sierri Nevadi?« je čez čas vprašal.

»Da, v Nevadi ali v Kaliforniji. Nekje na meji mora biti.«

»In sami boste šli na pot?«

»Sama! Morda najamem dva spremljevalca, dasi so moja sredstva pila.«

Erik je zmajeval z glavo.

»Prepričan sem, da ste žrtev neke zvijače. Odkod ste šele zdaj zvedeli, da so tiste zemljiške knjige v Rotenburgu?«

»Tega vam ne povem, ker bi vi morda omajali moje zaupanje. Gotovo vem, da nisem žrtev prevare. Jaz vedno poslušam glas svojega srca in ne potrebujem dokazov.«

»To je lepo načelo, toda tvegano,« je odgovoril mladenič. »Četudi vam srce pravi, da niste varani, jaz vendar trdim, da ste. Prepričan sem, da vam je nekdo postavil past.«

»Ne verjamem.«

»Dovolite mi, da vam opišem nevarnosti, v katere se podajate. Potem morda sprejmete moje spremstvo.«

Mladenič je nato začel zgovorno opisovati težave takega pota in nevarnosti, ki prežijo na samotnega popotnika.

Marija je zvesto poslušala. Gotovo bi bila srečna, če bi imela neustrašenega spremljevalca. Toda tudi Erik ni drugačen ko drugi. Njeno dušo je še vedno razjedalo razočaranje, ki ji ga je prizadel Roger Asplet. In Erik? Ali ni imel razmerja z Anito? Ali ni uprizoril zaradi nje pretepa v Brienovi gostilni? In kdo je ta Anita? Če je Marija na vse pomislila, jo je prevzela žalost. Zakaj laže tudi Erik? Zakaj jo tudi on hoče prevariti? Aniti Orloga je gotovo govoril isto ko njej. Tudi Anito je tako ljubeznivo gledal ko njo. Marija bi se najraje skrila

65 letnega gostilničarja Aleksandra Zrinjskija iz Moččanec v Prekmurju, ki ga je nevhvaležen sin v divjem srdcu napadel ter z nekim trdim predmetom tako močno udaril, da je starček dobil hude poškodbe. — Kje je v tem primeru poznanje četrte božje zapovedi, ki velevala starše spoštovati?!

Umor v Slogenskem pri Brežicah. Stigar Franc iz Slogenskega pri Kapeljah je 18. oktobra popoldne iz maščevanja na njivi ustrelil z lovsko puško sorodnico Radanovič Rozalijo, ki je bila takoj mrtva. Orožniki so bili o tem umoru telefonično obveščeni in so se takoj podali na lice mesta ter ugotovili, da leži pokojna na hrbtu z veliko rano na levi strani prsi. Priče so izpovedale, da so medsebojno živeli v slabih odnosih radi kolovoza, ki je peljal med njihove travnike. Usodnega dne so pri pokojni Radanovič pospravljali deteljo, dočim je ona trgala flizol, poleg nje pa se je igral njen sinček. Naenkrat je videla, kako prihaja Stigar s puško na rami proti njim. Šel je naravnost proti možu in začel z njim prepričati, zato je pokojna žena pritekla možu na pomoč, da bi zadevo na lep in dostojen način uredila. Ker pa je prišel Stigar že z jezo v srcu od doma, se nikakor ni mogel umiriti, temveč je udaril pokojno Radanovič, nato pa jo še ustrelil na razdaljo enega metra. To pa Stigarju še ni bilo dovolj in je hotel ustreliti še moža, toda ta je k sreči pravočasno z otrokom zbežal. Stigar se je po umoru nekaj časa skrival, orožniki pa so ga izsledili in zaprli.

82 letna starica napadena in izropana. V noči na 14. oktober je bila v Krški vasi v občini Čatež napadena in izropana 82 letna Terezija Blažević. Vlomilca sta jo skoraj zadavila in odnesla izpod njenega vzglavja 800 din. Orožniki so hitro imeli storilca, s katerima je bil v zvezi Blažević-klin hlapec.

Izredna podivjanost pri kuhanju koruze. V Leskovcu pri Krškem so kuhanje koruze pri gostilničarju Arhu. Po končanem delu okrog polnoči je začel Jože Arh groziti brez pravega poudarka z nožem. Razparal je trebuh nič slabega slutečemu Francu Arhu, nato pa je še obklat dva fanta. Smrtonovarno ranjenega Franca Arha so prepeljali v krško bolnišnico, kjer je bil takoj operiran.

Črdaški samec ustrelil sebe in svakinjo. V Šiški pri Ljubljani imajo delavci svojo zadrugo »Mali dom«, ki daje in oskrbuje delavcem stanovanja s koščkom zemlje. V Drenikovi ulici tega delavskega stanovanjskega okrožja je na št. 8 živel v svoji skromni baraki, ki jo je oskrbel zadruga, 60 letna branjevka Ivana Hledetova, vdova po upokojenem sejmškem delavcu. Po smrti moža se je v barako vselil njen 60 letni svak, možev brat, proti mesečni najemnin 100 din. Svaki si je vtupil v glavo, da ima do skromnega stanovanja pravico in se je radi tega s svakinjo celo tožaril, toda brezuspešno, ker je sodišče možovo zapuščino prisodilo vdovi. Dne 15. oktobra je z vdovo zaradi tega spet začel prepričati, pri čemer se je svakinje lotil s pestmi. Vdovi je prišel na pomoč podnajemnik Keršič, nakar je žena zbežala. Toda svaki je skočil za njo, potegnil samokres ter je ustrelil trikrat na Hledetovo, nato pa še nase nameril samokres in sprožil. Oba sta ranam pod-

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

legia. Dejanje čudaškega Ivana Hledeta je vzbudilo med prebivalstvom obče obžalovanje.

Dve leti jo je imel zaprto v svinjaku. V vasi Sv. Štefan pri Trebnjem na Dolenjskem je v družini Mihaela Omahna že sedem let ležala po škrlatinki hudo bolna hči Jožefa. Bolezen je revico zdelala tako, da je obležala s skrivljenimi nogami in rokami. Postala je slaboumna in zdravniška pomoč je bila zaman. Hudo bolno hčerko je oskrbovala mati, dokler je bila živa. Pred dvema letoma je pa mati umrla in domači so Jožefo radi tega, ker si ni mogla sama pomagati, ne se hraniti, ne opravljati potrebe, zaprli v svinjak, kjer je bila nesrečnica prepuščena počasnemu hiranju. Dve leti je trajalo, da je oblastvo zvedelo za ne-

srečnico in orožniki so krutega očeta prijavili sodišču v Trebnjem.

Kaznovan mesar radi navijanja cen. Zadnje čase hočejo nekateri trgovci in obrtniki na račun draginje okrogateti in navijajo cene po mili volji. Da bi take poskuse oblast preprečila, je okrajno načelstvo v Dolnji Lendavi kaznovalo mesarja Bohar Franca, ki je prodajal slanino preko maksimalne cene, po členu 80. uredb o kontroli cen z globo 5000 din in s 15 dnevi zapor. Upamo, da bodo energični nastopi oblasti proti spekulantom prekomerno navijanje cen v kati zatirali.

Obsojen vlomilec. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo na šest let robije in na trajno izgubo častnih pravic 32 letnega Avgusta Sotošeka, delavca brez stalnega bivališča in pristojnega v Podsedro. Obsojeni je bil nevaren prijatelj tuje lastnine, ki je izvršil v letošnjem juliju po Celju več vlovov in tatvin.

Delovanje marib. okrajnega cestnega odbora

V prostorih Okrajnega cestnega odbora v Mariboru se je 15. oktobra vršila skupščina tega odbora. Skupščino je vodil načelnik Fr. Žebot, oblast pa je zastopal okrajni načelnik dr. Šiška. Ob tej priliki se je načelnik zahvalil g. banu za pomoč ter uradništvu za vestno in požrtvovalno delo.

Delo uprave

Vpostavitve sedanjega odbora je bila izvršena 26. maja 1937 in ob tej priliki je bil soglasno izvoljen za načelnika Franc Žebot. Delovanje uprave in odbora se je vsa tri leta vršilo v lepem sporazumu in je staevalo za tem, da se obmejni mariborski okraj olepša, dvigne njegovo gospodarstvo ter da takim občinam zveze z Mariborom, ki jih doslej še niso imele. To delo je rodilo dobre sadove, saj menda ni noben okrajni cestni odbor v Sloveniji izvršil toliko lepih del, kakor ravno mariborski. K temu uspehu je pripomogla industrija in trgovina, ki je omogočila dobre dohodke na okrajnih cestnih dokladah. Skupščinskih sej je bilo v treh letih 9 in 25 sej uprave.

Pregled triletnega dela

V treh letih je zgradil okrajni cestni odbor s pomočjo banske uprave 36 km novih cest. Največja dela so sledeča: velika cesta na Pohorje, Sv. Peter-Ložane, Sv. Lenart-Sv. Benedikt, Slov. Bistrica-Oplotnica, Ruše-Fala, Bresternica-Sv. Križ, Žice-Sv. Ana, Marija Snežna-Ceršak, Sv. Rupert-Hrastovec, Sv. Jakob, Križni vrh, Slivnica-Radizel, most v Pečkah pri Makolah, most pri falski pečini in še več manjših del, n. pr. pomoč pri gradnji železobetonskega mosta čez Pesnico pri Zg. Sveti Kungoti.

Za gornja dela je okrajni cestni odbor izdal na račun rednih proračunskih sredstev 12 milijonov in pol dinarjev, krediti izven proračuna so znašali 4.400.000 din, upravni stroški so znašali 5.000.000 din, torej skupno v treh letih 23.500.000 din. Banska uprava je k temu prispevala 19,25%. Posojil je bilo za 4 milijone dinarjev. Za gramoz in vzdrževanje starih cest se je izdalo 4.500.000 din, stroški za cestarje in nadzornike so znašali 1.800.000 din, za gradnjo novega skladišča se je porabilo 550.000 din, za nakup gramoznih jam 25.000 din, za nabavo cestnih strojev, novega valjarja, enega drobilca, osebnega in tovornega avtomobila pa 580.000 din. Veliko skladišče na Koroški cesti je stalo 1.000.000 din. Uradništva in cestarjev ima odbor nad 120, saj je delokrog velik, kajti obsega Maribor desni in levi breg, to je od Boča do Mure in od Ivanje pri Radgoni do Ribnice na Pohorju.

Te številke in ti uspehi triletnega dela kažejo, da so take samoupravne edinice velika dobrota za našo upravo in bi trebalo te edinice še razširiti po vzorcu nekdanjih okrajnih zastopov.

Sklepi odbora in načrti za bodoče

Po soglasnem sprejetju zgoraj navedenih poročil o triletnem delu in odobritvi kreditov za dograditev ceste Sv. Lenart-Sv. Benedikt, so bili med drugimi sprejeti tudi sledeči sklepi:

1. Ker dohodki okrajnih cestnih doklad, ki nam jih nakazujejo davčne uprave, niti blizu ne bodo dosegli onih vsot, ki so v proračunu predvidene, moramo vse posamezne postavke našega proračuna za leto 1940/41 omejiti. To

od sramote, ko je mislila na to. In srce je vendar govorilo za Erika! A vkljub temu je ostala odločna. Pred njo stoji ta mladenič, z udanostjo v pogledu. Toda ali ni bil Roger ravno tak? Verjela mu je, zaupala vanj in bila prepričana, da je zaljubljen vanjo. In Roger se je čez noč spremenil. Zvižalo je izvelel iz nje skrivnost in hoče ugrabiti posest, do katere imajo ona in njena brata pravico. Globoko je vzdihnila.

Erik je opazoval Marijo, medtem ko je zamišljena strmela v ogenj, a je ni motil.

Marijine duše ni pretreslo toliko razočaranje, ki ga je čutila zaradi Rogerjevega izdajstva; bolj je bil ranjen njen ponos. Deklica ni imela o ljubezni tako plitvih pojmov, kakor večina deklet v njenih letih. Ona je videla v ljubezni najvišjo stopnjo nesebičnega sožitja in je smatrala, da ljubezen obvezuje človeka za več, kakor katero koli drugo čustvo. Ljubezen je obljuba zvestobe, ki veže do groba in celo onstran groba, medsebojna vdanost in vedna pripravljenost na medsebojno pomoč. Mislila je, da ljubezni ni mogoče hliniti, da srce ne more lagati. Prišlo pa je razočaranje, ki je poparilo njeno srce ko slana nežno cvetlico. Srce se je zaprlo in zdelo se je, da se ne bo hotelo več odpreti.

Marija je skoraj zasovražila mladeniča, ki jo je gledal tako udano. Domišljala si je, da je že dovolj oborožena zoper vsako možko vsiljevanje. Sklenila je, da ne bo več poslušala ljubavnih izjav. Zdaj pa si je mo-

rala na tihem priznati, da ta človek dela nanjo globlji vtis, kakor si je želela. To je v nasprotju z njenim sklepom. Kako pride ta človek do tega, da vzbuja v njej dvom? Kak namen ima s tem? Če bosta še dolgo sedela skupaj, bo začel govoriti o takih rečeh, ki hladijo zgoče srčne rane in vzbujajo zanimanje mladega dekleta. Take lastnosti kaže, ki je ne morejo pustiti hladne. Toda ali so te lastnosti pristne? Zakaj se tako boji zanj? Zakaj je noče pustiti same na pot? Zdelo se ji je, da že ve za odgovor, ki bi ga prejela na ta vprašanja: ker vas ljubim. In ona se je bolj bala tega odgovora ko vseh nevarnosti, katere ji je Erik opisal tako živo.

Zakaj možje ljubijo? Ker ženska lepota vzbudi v njih taka čustva, ki njo po vsem tem, kar je bila doživela z Rogerjem, strašijo. Ne, ne! Ne bo dovolila, da bi jo Erik spremljal. Najbolje bo, da se ne bosta več videla in to bo dosegla najlažje tako, če bo s svojim neizprosnim vedenjem Eriku za vedno vzela pogum, da bi ji izpovedal svojo ljubezen. Ko je v mislih prispela do te točke, je nenadoma vstala in, ne da bi pogledala Erika, hladno dejala:

»Prosim, spemite me v mesto. Predolgo sva že tu.«

Mladenič se je dvignil. S škornji je razbrskal in poteptal ogenj. Nato je stopil pred Marijo, zastrmel v njene oči, ki so se v mesečini skrivnostno svetile, in odvrnil:

krat poljubiti. Poiščejo kače v njih skrivališčih in v plesnem taktu jih izvajajo iz lukenj. Preden jih pa kače napadejo, se svečenicam posreči s posebnim dotikom rok spraviti strupene plazilke za nekaj sekund v začarano stanje. Svečenica se naglo približa visoko v zrak vzpeti kači ter jo trikrat zaporedoma poljubi. Pri tem so tako spretni, da v trenutku preprečijo namen kače, ki jih hoče s strupenimi sekači vsekati. Za las zgreše živali cilj in hladnokrvna dekleta se potem naglo odstranijo, ker bi jim sicer en sam ugriz vzel življenje.

Mravilje napade mesto. Pred nedavnim je napadla švicarsko mesto Basel vojska mravelj, kakršne to mesto v takšni meri še ni doži-

Obnovite križe na grobovih!

Došla je nova zaloga
Kristusovih kovinskih trupel.
Cena je sledeča:

navadni:				
velikost 7 cm. cena din:	4			
nikel:				
velikost v cm:	13	16	18	20
cena din:	10	20	26	40
mesing:				
velikost v cm:	13	16	18	20
cena din:	12	21	30	45
močni kovinasti:	25 cm din	45	30 cm din	75
leseni:				
velikost v cm:	30	35	40	
cena din:	45	70	54	150

Pridite in si oglejte te lepe izdelke!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

se pravi, da ne smemo vseh v proračunu odobrenih vsot izbrati do zadnjega, ampak moramo izplačilo nekaterih postavk popolnoma opustiti ali pa jih znižati najmanj za 25 do 30%. To je potrebno radi tega, da ne pride okrajni cestni odbor ob koncu proračunskega leta, to je 1. aprila 1941, do težkega finančnega položaja, ki bi imel primanjkljaja morda več kot 100.000 din pri našem poslovanju.

2. Za nov proračun, dokler bo ta težka doba trajala, ne moremo predvideti prav nobenih novih cestnih del na vsem področju našega delokroga, razen onih, ki so že začeta in ki so nujno potrebna. Pisarni okrajnega cestnega odbora se naroča, da pri sestavi novega proračuna za leto 1941/42 opusti vsa nova dela, ki še niso začeta.

3. Z ozirom na to, ker nam je letošnje stalno deževno vreme pokvarilo naše do sedaj lepe ceste, in ker je bila vsako leto znižana vsota za gramozanje naših cest, moramo v novem proračunu predvideti večje zneske za vzdrževanje že obstoječih cest. Nekateri ceste, ki so v zadnjem času postale slabe, bo treba temeljito pogramoziti in valjati, da ne bodo popolnoma propadle.

4. Glede novih cest se predlaga, da se nikjer več ne plača sveta za nove ceste, ampak, ako želijo kje, da se jim s pomočjo okrajnega cest-

nega odbora gradi nova cestna zveza, morajo dotične občine brezpogojno skrbeti za brezplačen odstop potrebnega sveta. Prav tako morajo občine prispevati tudi z ljudskim delom, brezplačnimi vožnjami in brezplačno dobavo kamenja.

Debate so se udeležili v vseh točkah dnevnega reda skoro vsi člani okrajnega cestnega odbora, katerih je 18. Vsi sklepi so bili soglasni, kar dokazuje, da temelji vse delo te ustanove na lepem sporazumevanju in slogi.

Posvetu

Bodoči kongres Kristusa Kralja. Ko je bila lansko leto spomladi končana v Španiji državljanska vojna, se je takoj začela tamkaj javljati želja, naj bi se kongres Kristusa Kralja vršil v kakšnem mestu Španije. Ker Madrid, glavno mesto Španije, še ni bil v primernem stanju za sprejem velikega števila tujcev, se je predložilo mesto Saragossa kot kraj kongresa. V francoskem mestu Nizzi določeni kongres je izostal radi izbruhov vojne med Nemčijo na eni, Francijo in Anglijo na drugi strani. Stopilo je zopet v ospredje vprašanje kongresa v Španiji. Nekaj časa se je mislilo, da radi zapletenega mednarodnega političnega položaja tudi s tem kongresom ne bo nič. Zadnji čas pa je prišlo poročilo iz Španije, da se vendar vršijo priprave za ta kongres, ki se bo vršil v Saragossi v septembru 1941. To je dokaz za to, da so pristojni činitelji v Španiji preverjeni, da Španija ne bo stopila v vojno. Poleg osrednjega pripravljalnega odbora v Španiji sta se še tudi ustanovila takšna odbora v Italiji in v Švici, ki naj organizirata udeležbo iz teh držav. Mednarodna katoliška zveza za potovanje in promet, ki jo je za to pooblastil mednarodni odbor za kongrese Kristusa Kralja, kakor tudi krajevni odbor v Saragossi, je izdala povabilo za obisk VII. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Saragossi v septembru 1941 in hkrati tudi načrt potovanja. V tem načrtu so predvideni ljudski vlaki, ki bodo vozili iz Milana v Italijo preko Genove, Marseja, Barcelone do Saragosse. Povratek vlakov do Milana bo tako urejen, da bodo popotniki lahko tudi obiskali Lurd. Potovanje bo trajalo devet dni. Predvideni so tudi študijski vlaki, ki bodo vozili po isti progi, toda s podaljšanim časom (14—15 dni), ker se bo dala popotnikom prilika za obiske iz Saragosse v druga mesta, tudi v Madrid.

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

velo. Šlo je za mravlje samice na poročnem polletu, ki so jih spremenjajoči se zračni pritisk in hitre razlike v temperaturi pognale iz gnezda ter so izletele, da si poiščejo novo domovanje. Milijoni in milijoni teh mravelj so leteli nad hišami in med hišami, neštete so padle na tla, kjer jih je promet mečkal in so tako našle smrt, ne da bi dosegle svoj cilj.

Nenavadno naključje. V Fomesaniju na Romunskem se je pripetil nedavno sledeči dogodek. Mizaraki pomočnik Peter Lavos je vlomil v stanovanje gospe Iliescove. Sredi dela ga je zmotil povratek lastnice, pa se je hitro skril pod posteljo. Proti polnoči, ko je ženska legla, je po vsej priliki skušal počasi alesti izpod po-

»Kakor želite, gospodična Marija. Toda ne vem, ali bom še imel priliko za razgovor z vami.«

Vprašujoče jo je gledal in čakal na odgovor. Marija je sklonila glavo in skoraj šepetaje odgovorila:

»Ne boste imeli prilike.«

»Potem vam moram zdaj povedati, kar mi teži srce!« je hlastno dejal mladenič.

Marija je odkimala in rekla hladno:

»Ničesar nočem slišati in zahtevam, da me pustite pri miru na moji poti.«

»Ne morete zahtevati od mene takega, kar nasprotuje moji vesti,« je odgovoril Erik in jo je zgrabil za roko, da bi jo pridržal s silo.

Mladenič je bil tako razburjen, da ni opazil, kako so se Marijine oči sovražno zablistale. Skoraj drhte je nadaljeval:

»Vkljub vsem mojim svarilom hočete iti v divjino. Ponavljam vam, da boste izpostavljeni takim nevarnostim, o katerih se vam niti ne sanja. Vi in jaz sva si na jasnem, da imate nasprotnika, ki ne izbira sredstev za doseg svojega cilja. Vi branite posest, ki jo on hoče ugrabiti. V tej neenaki borbi potrebujete pomoč!«

Umočnil je. Prodirno je zrl Marijo. Ona mu je vrnila pogled. Potem se je trpko nasmehnila in odgovorila:

»Vi se mešate v moje zadeve, ki jih seveda gledate s tujimi očmi. Hvala lepa za vse, kar hočete zame storiti!

Hvala za sočutje in skrb! Toda ponavljam, da moram ostati sama. Nočem, da bi me vi spremljali!«

Erik se je nasmehnil in mirno odgovoril:

»Marija, nočem se vam vsiljevati. Le to bi želel, da bi vzeli s seboj nekaj zanesljivih mož, ki bi jih jaz izbral. Imam na primer dva covboja, za katera v polni meri odgovarjam. Noel in Slim sta najsijajnejša fanta v vsej Nevadi. Če vas bosta ta dva spremljala, boste varni, v kolikor je seveda mogoče govoriti o varnosti pri takih pustolovščinah. Noel in Slim raje umrjeta, kakor da bi vas izpostavila nevarnosti.«

Marijo so mladeničeve besede presenetile in ganile. Konec torej vendar ne bi bila ljubavna izjava? Potem pa se je spomnila na Rogerjevo zvitost. Erik si jo hoče pridobiti najbrž po ovinkih. Stresla je z glavo in odločno odvrnila:

»Na tej poti nočem imeti spremljevalca! Pustite me torej pri miru in pojdite!«

Erik je utihnil, ker je slutil, da ne bo nič dosegel. Marijin glas je bil tako trd in hladen, da mu je vzel upanje na uspeh. Pri vsem ga je mučilo vprašanje, zakaj je Marija taka? Take kratkovidnosti ji ni pripisoval, da ne bi spoznala, da se res podaja v veliko nevarnost. Čemu torej odklanja vsako pomoč? Ali ga sovraži? Toda zakaj?

Molče sta stopala drug ob drugem. Erik se je od časa do časa zagledal v Marijin obraz. Na njem je hotel

Kratke tedenske novice

Prosvetni minister dr. Anton Korošec je obiskal 21. oktobra v Zagrebu nadškofa dr. Stepinca, predsednika vlade dr. Mačka, bana dr. Šubašića, glavnega tajnika HSS inž. Krnjeviča in podpredsednika HSS inž. Košutića. Dne 22. oktobra je bil g. minister s svojimi prijatelji v Mariji Bistrici.

Minister dr. Miha Krek je obiskal in si ogledal zadnjo nedeljo kobilarno na Pragerskem, sadno skladišče pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, gospodinsko šolo v Svečini in od Prizada kupljeno vzorno posest »Lepi dol«, ki bo služila pospeševanju sadjarstva ob severni meji.

Po enomesečnih pogajanjih je bil zadnje dni v Beogradu dosežen podroben gospodarski sporazum z Nemčijo o uvozu in izvozu za leto 1940/41. Ne bomo več izvažali pšenice v Nemčijo, ampak koruzo in les.

Romunska vlada je dovolila, da se odpošlje v Turčijo nekaj petroleja.

Železna garda v Romuniji je aretirala bivšega poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka, »ko je hotel pobegniti na Madžarsko«, kakor poročajo iz Romunije.

Romunska prestolnica Bukarešta, vsa notranjost dežele in posebno še petrolejska področja morajo biti na ukaz vojaškega poveljstva vsako noč zatemnjena.

Po angleških vesteh je bil v Romuniji aretirani neki romunski general, ki je delal nerazpoloženje proti sedaj vladajočemu režimu.

Po italijanskih vesteh bo pristopila Madžarska k nedavno sklenjeni zvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Italijanski bombniki so leteli 3500 km daleč, da so zažgali z bombami na angleških Bahreinskih otokih v Perzijskem zalivu petrolejske čistilnice, ki so last neke ameriške družbe.

Dosedanji španski notranji minister Serrano Suner je bil imenovan za zunanjega ministra. To imenovanje je znak še tesnejšega sodelovanja Španije z Italijo in Nemčijo.

Amerika je odredila ustavitve odpošiljanja ladijskih tovorov v Španijo.

Škoda, katero je povzročilo strašno razdejanje povodni v španskih Pirenejih, cenijo na eno milijardo frankov.

Delovna doba angleškega parlamenta je bila 18. oktobra podaljšana za eno leto in znaša od sedaj šest let.

Angleži poročajo, da so od septembra 14 krat bili nad Berlinom in so zmetali nanj za 200 ton bomb.

Ameriški vojni minister Knox je poslal mornariškim edinicam poziv, naj bodo pripravljene. Vsi znaki kažejo, da se vojni zapletljaji v Evropi, Afriki in Aziji lahko raztegnejo tudi na Ameriko.

Predsedniške volitve v Zedinjenih državah Severne Amerike bodo v ponedeljek, 4. novembra.

Japonska bo ostala brez bencina, kojega uvoz na Japonsko je prepovedala Amerika, razpoložljivi petrolej holandske Indije pa je kupila Anglija.

Dne 11. oktobra je preteklo 2600 let odkar vlada na Japonskem sedanja vladarska hiša.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Biseri naročnik »Slov. gospodarja« umrl. Po daljšem trpljenju je dne 7. oktobra za večno zapisnil svoje oči v 78. letu starosti Martin Topolnik, posestnik v Križevcih pri Ljutomeru. Pokojni je bil čez 60 let naročnik »Slov. gospodarja«, 40 let je opravljal posle Vzajemne zavarovalnice, katera ga je za njegovo vestno delo kratko pred smrtjo odlikovala z zlato kolajno. Na posestvu je prav marljivo gospodaril. Zapuščal ženo in sedem otrok, katerim izrekamo naše sožalje — pokojnemu zvestemu naročniku pa naj sveti večna luč!

Zadnja pot obmejnega narodnjaka pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Preteklo nedeljo smo spremljali na zadnji poti Franca Volmajer, preužitkarja na Vurmatu, p. d. Gorjup. Da so ga vsi spoštovali, je pokazala lepa udeležba pri pogrebu. Dočkal je lepo starost 75 let. Bil je mož dela, molitve in trpljenja. Udejstvoval se je v javnem življenju, saj je bil kot razumen mož 37 let občinski odbornik pri občini Selnica ob Dravi. V imenu občine se je poslovil od rajnega občinskega tajnika g. Žunko iz Selnice. Razne življenjske preizkušnje so prišle nad njega, a nikoli ni izgubil poguma, vedno se je bralo veselje na njegovem obrazu; vesel je bil, kadar je mogel komu pomagati. Iz njegove hiše se nihče ni vračal praznih rok, ako je potrkal na njegova vrata, proseč kakršne koli pomoči, četudi ni bil dobro situiran. V hišo je prihajalo le katoliško časopisje. Posebno blagoslovljen je bil njegov zakon. Bil je trikrat poročen, tretja žena ga je preživela. Od 23 otrok jih še živi 13, in sicer štiri hčerke in devet sinov, ki so lahko hvaležni svojemu očetu za krščansko vzgojo. Naj mu sveti večna luč!

Smrt 20 letne Marijine družbenice. Žalostno so peli zvonovi pri Sv. Rupertu v Slov. goricah ter naznanjali, da je pljučna jetika pretrgala nit življenja 20 letni Marici Rojko iz Spodnje Voličine. Pokojna je bila že od 15. leta članica Marijine družbe in zato upamo, da sedaj uživa njena duša božje plačilo. Njeno priljubljenost je pokazal številni pogreb. Draga Marica! Rešena si razočaranja na tem svetu, a mi te pogrešamo, ker se še sedaj zavedamo, kako si nam bila draga. Ohranili te bomo v večnem spominu. Počivaj v miru! — Žalujemo materi, sorodnikom in vsem, ki jih je njena smrt prizadela, naše sožalje!

Umrla je Hanžičeva mama. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je 17. oktobra popoldne na njivi zadela kap Regino Hanžič v 67. letu starosti. Pokojna je bila blaga krščanska žena in mati devetih otrok, od katerih živijo še trije. Sin

Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki boleha na želodcu in čreveh, pa plijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Miha, ki pridno pomaga pri prodaji in kupovanju sadja pri Kmetijski zadrugi v Sv. Lenartu, ni bil doma, ko je mater zadela kap, in tako ni prišel pravočasno zdravnik, ki je rajnici že pred leti ob slični nesreči otel življenje. Blagi materi naj sveti večna luč — žalujemo pa naše sožalje!

Smrt dobre matere. Dne 10. oktobra je umrla v Ptuj dobro, srčno ljubljena mamica Jožefa Mislovič, katera je bila več let naročnica »Slov. gospodarja«. K večnemu počitku smo jo v obilnem številu spremlili dne 11. oktobra. Pokoj-

nica je bila dobra žena in krščanska mati, katero bodo vsi, ki so jo poznali, ohranili v neizbrisnem spominu. Naj počiva v miru — žalujemo pa naše sožalje!

Žena orožniškega narednika umrla. Pred dnevi je v soboški bolnišnici umrla Marija Bajalo, žena bodonskega orožniškega komandirja. Pokojna je bila stara šele 37 let, a vendar ji je nelzproсна smrt pretrgala nit življenja. Bila je dalje časa tudi pogodbeni poštarica v Puconcih v Prekmurju, zato so jo položili k večnemu počitku na njenem službenem kraju. Naj počiva v miru, užaloščenemu soprogu in nedoraslim otrokom pa naše sožalje!

Dopisi

Dravsko polje

Cirkovce na Dravskem polju. Pridno se pripravljamo na praznik Kristusa Kralja, ko bomo imeli otvoritev povečane in prenovljene prosvetne dvorane. Ta dan nas bosta obiskala znana prosvetna delavca g. bogoslovni profesor dr. Jeraj in g. vadniški učitelj Kotnik iz Maribora, ki nam bosta po obeh službah božjih v novi dvorani govorila o ljubezni do vere in domovine. Po pozni službi božji bo dvorana blagoslovljena, popoldne po večernicah pa nas bosta domači Fantovski odsek in Prosvetno društvo razveselila z domoljubno akademijo s petjem in s prelepo Finžgarjevo igro »Divji lovec« ob koncu. Prijatelji od

blizu in daleč ste na to našo prireditev iskreno povabljeni!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V obsežni elektrifikaciji vsega Dravskega polja pride tudi naša okolica na vrsto. Od Rač bo napeljan elektrovod, tako sta se odločili banovina in Fala. Želimo, da bi nam čimprej zasvetila! — Pri kolesarski dirki na 25-km dolgi progi čez Sv. Lovrenc, Hajdino in Cirkovce so dosegli prva mesta brata Anton in Ivan Zajc iz Apač ter š. Beranič iz Župečeje vasi. V vetru doseženi najboljši čas je bil 1 uro 2' 15". — Ponesrečil se je, ko je nesrečno padel z gospodarskega poslopja, preužitkar Jožef Klanjšek, p. d. Marčjek. Nalomljeno ima hrbtenico. — Županov brat g. lazarist Andrej Tumpej, ki je 46 dni

Romunska fašistična »železna garda« koraka po Bukarešti s kijkastimi križi

brati njeno razpoloženje. Ni imel uspeha. Obraz je bil hladen, brezizrazen. Mladenič bi rad govoril, a si ni upal. Nekajkrat je že odprl usta, a neki strah mu jih je spet zaprl.

Tako sta prispela do gostilne. Marija je naglo iztegnila desnico. Erik je z obema rokama prijel drobno, ozko roko, toda Marija mu jo je takoj iztrgala.

»Z Bogom!« je dejala nekam tuje.

Skočila je proti vratom, da bi hitro smuknila v hišo. Erik ji je zastavil pot.

»Marija,« je dejal s prosečim glasom. »Poslušajte me trenutke!«

Dekle je obstalo in ga pogledalo.

»Ali smem vsaj pripraviti vse potrebno za to nevarno pot?«

»Ne!« je trdo odvrnila.

Oditi je hotela, toda Erik ji je spet zastavil pot.

»Marija, ne morem pa ne morem dovoliti, da bi se sami podali na pot! Ponovno vas prosim, vzemite s seboj tista moža, ki sem ju bil prej omenil!«

»Hvala. Nočem vaših mož!«

Erika je zbadlo pri srcu. Zadušil je bolečino in nadaljeval:

»Potem pa mi vsaj to dovolite, da poiščem nekaj drugih izkušenih, zanesljivih mož.«

Njegov glas je bil proseč in drhteč, toda Marija ni omehčal. Skoraj surovo je odvrnila:

»Nisem otrok! Če bom potrebovala pomočnike, si jih bom sama poiskala.«

Pri tem je skoraj jezno pogledala Erika, kakor da bi mu tudi s pogledom hotela prepovedati nadaljnje vmešavanje v njene zadeve. Erik je zardel. Njegove potrpežljivosti je bilo konec. Razburjeno je dejal:

»Gospodična Marija, zaman me pošiljate proč! Ne bom šel in vi morate sprejeti mojo pomoč.«

»Varate se, če tako mislite!«

»A jaz ne dovolim, da bi sami potovali!«

»Morda se hočete poslužiti enakih sredstev ko Roger Asplet?«

Erik je spet zardel. Marijine besede so ga žalile. Ogorčeno je rekel:

»Marija, ali se ne sramujete takih besed? Kdaj sem vam dal povod zanje?«

»In vi se ne sramujete nasilnosti, s katero me hočete prisiliti k pokorščini?«

»Marija, vi me ne razumete. Obrekujete me.«

»Ali se čudite mojim besedam? Morda ste pozabili na to, na kakem glasu ste? Svoj čas ste bili moj prijatelj in jaz sem zaupala v vas. Svarili ste me pred Aspletom in jaz nisem imela prav, da vam nisem verjela. Prisegam vam, da bi vas bila kleče prosila za odpustanje, ker sem bila krivična nasproti vam. A vi? Kaj ste storili,

stelje, od razburjenja pa ga je zadela kap in je obležal mrtev. Ko je Iliescova naslednje jutro pospravljala, je v svojo grozo opazila truplo pod posteljo. — Policija je stvar potem razjasnila.

Izredno izplačilo uslužbenecem. Občinska uprava v Kaltonu, v zvezni državi ameriški Minnesoti, je zaradi pomanjkanja denarja izplačala svoje uslužbence z deščicami, različnih velikosti, po višini plače. Lesene deščice so bile vrezane za vrednosti po en, pol in četrt dolarja. Občinska banka je bila zaradi slabih denarnih prilik primorana, zapreti blagajne. Uradniki in delavci se niso razburjali, ker so dobro vedeli, da bo v njihovem industrijskem kraju, kjer se predelava les na debelo, tudi denar v deščicah

ležal hudo bolan od tifusa, je že toliko okrevaj, da je izven nevarnosti. Prepeljali so ga iz Beograda v ljubljansko »Leonishe«. — Pretresljiva igra »Mrtvaški ples« je trenutno središče našega farnega življenja. Vse se veseli in pripravlja za uprizoritev, ki smo jo prestavili za en teden. Ker je namreč na praznik Kristusa Kralja v sosednjih Cirkovcah otvoritev prosvetnega doma, celodnevni »farni dan« in igra »Divji lovec«, smo mi preložili svojo igro na nedeljo, 3. novembra. Že zdaj dobivamo zlasti iz oddaljenejših krajev prijave za udeležbo pri tej strahotni drami iz kraljestva smrti. Ker bo to ob dnevu vseh mrtvih, bo kot strašna pridiga smrti, ki zajame v svoj divji ples vsakogar, naj bo kralj ali berač. Na svidenje!

Ptujsko polje

Sv. Marjeta niže Ptuj. Vreme se nam je spremenilo na jasne, precej hladne noči, mrzla jutra s slano, meglene dopoldneve in sončne popoldneve. Zato jesenska dela hitro napredujejo. Spravljanje kornice, ki je letos prav dobro obrodila, hitro zaključujemo. Tudi krompirja se je letos precej nakopalo. Ajde pa bo le srednje. Vinskega mošta se je pridelo malo in je srednje kakovosti. Druga leta so se vinogradniki pogovarjali, koliko polovnjakov ga je kdo naprašal, a letos le, koliko brenč grozdja so kje imeli. Zato bi kake nenadne volitve ne bile nič šumne in živah-

Mussolini se razgovarja z italijanskim prestolonaslednikom Umbertoom na Krasu ob priliki pregleda italijanskih čet

ne, ko ni »pogonske sile« — pijače. Ni jabolčnika, pa tudi domače brajde so se slabo obnesle. Torej vsestransko najboljši pogoji za organiziranje »Svete vojske«. — V nedeljo, 13. oktobra, je bil pri nas ustanovni občni zbor električne zadruge. Sedaj prav resno kaže, da bo prišlo po tolikih letih brezplodnega debatiranja do elektrifikacije naše župnije. Premagati bo sicer treba še velike težave, vendar s požrtvovalnostjo bo vse šlo. Pa z razumevanjem in zaupanjem v novo zadruge! — Konjereji spodnjega Ptujskega polja so močno nejevoljni in razočarani nad nedelavnostjo Konjerejskega društva za Slovenijo. Že lani, pa tudi letos ni bilo konjskega premovanja, dasi ga je »kravje društvo« priredilo. Pa tudi občnega zbora še ni bilo, niti ne izide »Konjerejec«. Ne vemo, ali je to krivda samo društva, ali pa tudi še koga drugega, da ni smisla in tozadnih sredstev za povzdigo konjereje. Konjerejem se zdi, da se smatrajo štajerski petelinji za važnejše kot konjereja. Prosimo več življenja v tem pogledu!

Slovenske gorice

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Naša fara bo imela zelo lepo in redko slovesnost ob blagoslovitvi nove dvorane na praznik Kristusa Kralja, to je dne 27. oktobra. Spored za nas velikega dogodka bo sledeč: jutru bo skupna sv. maša s sv. obhajalom vseh članov in članic Prosvetnega društva. Po večernicah bomo skupno ponesli in ustoličili križ in podobo Srca Jezusovega v novo dvorano, katera bo obenem blagoslovljena. Po blagoslovitvi se bo vršila akademija, ki jo priredita FO in DK z deklamacijami, govori, telovadbo in lepo igro »Nova zapoved«. Govoril bo tudi g. prof. Ivan Cajncar iz Ptuja. Vabljeni so vsi prijatelji katoliške prosvete tudi iz sosednjih župnij, predvsem pa se naj udeležijo prireditve mladina!

Ljutomer. V nedeljo, 20. oktobra, je Prosvetno društvo imelo svoj prvi sestanek v novi poslovnici. Predaval je g. Kotnik iz Maribora o Koroški in njenih lepota. Predavanje so spremljale skioptične slike. Udeležba je bila zelo velika, kar priča, da se še najdejo ljudje, ki sočustvujejo z našimi brati na Koroškem. — Vreme je, hvala Bogu, za slabo. Ljudje spravljajo kornice, ki je letos izredno dobro obrodila. Tudi s trgatvijo so pričeli. Je pa letos slaba. Trsje je slabo obrodilo in še to je radi slabega vremena slabo dozorelo. Razen tega še zelo gnije, tako da letos nikakor ne moremo pričakovati dobrega vina. Malo ga bo in še to bo slabo.

Velika Nedelja. Zadnjič smo čitali, da bomo za Vse svete že imeli elektriko. Kakor vidimo in slišimo, bomo morali počakati še tja do srede novembra, takrat bo pa zares prišla luč po žici, da se nam ne bo treba več toliko brigati za petroleje, ki ga imajo nekje premalo, nekje pa preveč, da kar zažigajo petrolejske vrele. Za elektriko so se na kar ganiživ način potegovali in dosti žrtvovali nekateri posestniki iz Senežcev in Trgovišča.

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Žepne svetilke

izdeluje domača ivornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Roturaška 69

Ker je račun kazal, da bi napeljava do njihovih hiš razmeroma več stala kot do drugih pri Veliki Nedelji, v Mihovcih in Trgovišču, so sklenili, da prispevajo še več kot drugi s tem, da si — poleg drugih običajnih stroškov — še sami kupijo drogeve in izkopljejo jame zanje. Kako se razlikujejo od nekaterih drugih, ki jim bodo žice skoraj po svilih brenkale, pa si nočejo dati napeljati zdaj, temveč čakajo boljše čase. Seveda, nikdar niso vsi za vsako stvar in razlika mora biti. Res je sicer, da si nismo izbrali najbolj ugodnih časov za take precej drage reči, toda če bi se še letos ne bili zedinili za to, za kar smo se z malimi presledki borili malodane 20 let, bi še dolgo dolgo ne prišli na cilj. Mislimo, da smo se »dodučali« samo nekoliko pred 12. uro, ker bi bilo pozneje še manj mogoče, saj vidimo, da cene vsem potrebščinam za elektriko iz dneva v dan rastejo. — Ko pa se enega uspeha veselimo, nas žalosti neka druga za-

Ko so Bolgari zasedli od Romunov odstopljeno Dobrudžo, so tamošnja dekleta ogrnila bolgarskega vojnega ministra z lepo narodno vezenino

prišel do veljave. Našel se je bogatin, ki je zaradi redkosti stvari pokupil ves leseni denar in plačal zanj najvišjo ceno. Nameščenci so tako napravili še dobičkaten posel.

Petič se je poročila 107 let stara ženska. Blizu Bostona v Združenih ameriških državah živi na farmi 107 letna Rut Larvikova. Bila je že štirikrat poročena, ker je pa krepka in zdrava, je jela resno misliti na peti zakon. Četrtrič se je poročila kot 80 letna vdova. Dala je v liste oglas, se kmalu spoznala z veselimi dobrodušnim starcem ter živela z njim 18 let v srečnem zakonu. Zadnje čase je starica živela s svojim 64-letnim sinom na farmi pri Bostonu. Vodila je sama gospodinjstvo, ku-

ko ste odšli od mene? K Aniti Orloga ste tekli. V Zlati jami ste jo po ulicah iskali in ko ste zvedeli, da je v Brienovi gostilni, ste šli tja. Tam ste se iz ljubosumnosti pretepali zaradi nje. Zdaj ste prišli k meni in želite, da bi zaupala v vas. Ne morem! Bojim se, da bi me zadela enaka usoda ko pri Rogerju. Nočem vaše pomoči — to je moja zadnja beseda. Vi me ne boste prisilili, ne boste zlomili moje moči. Z Bogom!

V naslednjem trenutku je izginila v hiši in zaprla vrata za seboj.

Erik je molče strmela za Marijo, dokler ni izginila. Njegov obraz je bil trd in mračen. V očeh je žarel zlovesč plamen. Take žalitve še ni doživel, kakor zdaj od strani Marije Linscott. Zlobne čenče je vzel za dejstva. Verjela je obrekovanju, ki se je o njem širilo. Morda ga smatra celo za živinskega tatu ali za Rogerjevega razbojniškega tovariša?

Erika še nihče ni tako žalil ko zdaj Marija Linscottova. Če bi bil to storil mož, bi čutil njegove trde pesti. Toda Marija je ženska. Ne more se masčevati; toda teh besed ji nikdar ne bo pozabil. Enkrat ga je že ponižala; tedaj ji je odpustil. Tega ji pa ne more odpustiti. Kako visoko jo je cenil, ona pa smatra njega za navadnega koristolovca in pretepača. Tega ni zaslužil, ker se je nasproti njej vedno pokazal plemenitega. Govorice ga sicer predstavljajo v slabi luči, toda ne bi jim smela verjeti. Saj jih je njegovo vedenje postavilo na laž.

Čim bolj je mladenič premleval te misli v sebi, tem bolj je vrelo v njem. Rogerja bi zadavil, če bi ga zdaj dobil v roke; prepričan je namreč bil, da ga je on najbolj obrekoval, da bi ga s tem onemogočil pri Mariji. Namen se mu je posrečil. Toda kako more ona še zdaj verjeti njegovim besedam? Saj se je vendar prepričala o Aspletovem hinavstvu in njegovi zlobi!

Eriku se je zdelo, da bo ob pamet, če bo še dalje razglabljal o teh rečeh. Konec je hotel narediti tem mislim. Obrnil se je in trdo odšel. Tega seveda ni vedel, da je stala Marija v sobi pri oknu in ga opazovala. Ni videl, kako si je pritiskala roko na srce. Ni videl njenih solznih oči. Če bi Erik nekoliko bolj poznal žensko naravo, bi moral vedeti, da je Marija Linscott dosti več čutila do njega, kakor je on slutil, in da je zaničevanje, ki ga je čutila nasproti Aniti Orloga, izviralo iz njene ljubosumnosti, katere se niti ni zavedala. Toda Erik ni poznal ženske duše. In tudi Marija ni poznala same sebe.

In ravno zaradi tega sta se ločili poti dveh ljudi, ki bi morala skupaj hoditi, in trenutno se je zdelo, da se ta pota ne bodo več srečala.

Robin, predstojnik in edini uradnik pošte v Hillu, je ravno odgnal zavese in začel čitati brzojave. Brzojavni aparat je neutrudljivo ropotal. Ko se je Robin čez čas slučajno ozrl skozi okno, je zagledal ljubko žensko po-

deva. Ko pa nam hočejo vzeti naše postajališče, ki obstoja že nad 73 let. Železniška uprava hoče postaviti na progi blizu vasi Cvetkovci izogibalnice in zgraditi tudi nakladalno postajo. Prav nič nimamo proti tej novi postaji, toda trdno zaupamo, da se nam bo posrečilo ohraniti našo postajo, ako že ne v celotnem obsegu, pa vsaj tako, da nam ostane vsaj nekaj vlakov dnevno. — Mnogo slišimo praviti, da ima to leto vse »falinger«, kar jih more pač leto imeti: mraz, deževje, toča, zato majhen in slab pridelek. Toda, če pomislimo, kakšne težave in nadloge imajo drugod, kjer je še vojna z vsemi njenimi nadlogami in bridkostmi, bomo kljub vsemu Boga zahvalili in ga prosili za mir.

Haloze

Sv. Barbara v Haložah. Dne 17. oktobra smo imeli prvo slano, ki se zdaj redno ponavlja, znak jeseni, ko je treba vse pod streho spraviti in sejati ozimnine. Rana slana je uničila tudi večino jesenskih rož, tako da bodo naši grobovi manj v jesenskem cvetju ob Vseh svetih kot sicer. Potrebno pa je omeniti pritožbe našega grobarja Draša, ki zamerja mnogim družinam malomarnost in brezbrilnost za grobove njihovih rajnih. Nekateri v bližini velikega križa so vse leto v dračju, brez ene same rože, ob Vseh svetih pa bi radi navesili en voz vencev in rož, med letom pa groba ne pogledajo. Plevel in dračje, trnje in osat na grobovih naših rajnih ne dokazuje nobene ljubezni do njih. Zato je Draša hud in ima prav. Ne samo kamen in blesteč napis, tudi rože na grob med letom in trajnice za jesen, pa tudi molitev zanje, ki so v teh grobovih. Tudi spominska plošča naših v svetovni vojni padlih naj bo deležna več oskrbovanja! Ograja pokopališča je tudi potrebna obnove; bilo je določeno, da bo živa ograja s smrečjem zasajena, kot nekaj trajnega, pa je iz neznanih vzrokov zopet odloženo. V pokopališki grajski grobnici še vedno ni zvončka, ker ga je pobrala vojna.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pravosodni minister je pribral vsoto 813.139 din za kritje škode, ki jo je s svojimi poneverbami prizadejal bližji sodni official Friderich Štefan. Verjetno bo ministarstvo v kratkem otvorilo tozadevni kredit ter ga stavilo na razpolago soboškem sodišču, ki bo prizadetim strankam izplačalo pripadajoče zneske. Razburjenje nekaterih oškodovancev je torej neumestno in nepotrebno. — Letošnji »Trezin« sejm je bil mnogo slabše obiskani kakor druga leta. Prignane je bilo tudi manj živine kot sicer, iz česar se da sklepati, da v Prekmurju že primanjkuje živine. Krav in telice so bile prodane okrog 170 komadov. Biki in telice so se prodajali po 6—8 din kg žive teže. Na sejmu seveda ni manjkalo tudi žeparjev. Med drugimi je bila okradena tudi Brtalan Vilma iz Petanjci. Odnesele ji je 400 din, s katerimi si je hotela kupiti čevlje.

Širom Prekmurja. Z ukazom kraljevih namestnikov so napredovali naslednji učitelji in učiteljice: Kramberger Josip, Justan Marija in Šantel Miroslav, vsi v Soboti; Horvat Janko v Bukovcih; Kolarič Josip v Čentibi; Virant Stanko v Lendavi.

stavo, ki se je bližala poštnemu posloplju. Vstal je in šel k oknu. Ker je služilo okno obenem za vrata, ga je vljudno odprl. Dekle je pozdravilo in vstopilo.

Na Robinovo začudenje se je obiskovalka brez vsakega uvoda takoj začela zanimati, ali pozna mesto Rotenburg in ko je dobila nikalen odgovor, je vprašala, ali je kdo v zadnjih tednih dal na ime Marije Linscott dve sto dolarjev. Robinu ni bilo treba dolgo razmišljati. Bil je mlad, zdrav človek in je imel dober spomin. Ta primer pa mu je sploh živo ostal v spominu, ker je imel precej dela s tistim denarjem. Ko je odgovoril pritrdilno, mu je pokazala Marija odrezek tiste nakaznice, s katero je denar dobila, in vprašala:

»Poznate to pisavo?«

»Seveda jo poznam,« je odgovoril Robin. »Saj je to vendar moja pisava!«

Marija ga je začudeno in razočarano pogledala ter vprašala:

»Vi ste mi poslali dve sto dolarjev?«

Robin se je zasmejal ko kak poreden fantek in odgovoril:

»O, ne! Veste, stvar je precej zanimiva. Nakaznico sem bil jaz napisal, denar pa je dal neki tujec.«

»Ste ga poznali?« je hlastno vprašala Marija.

»Ne. Indijanec je bil, katerega prej nisem bil videl.«

»Indijanec?« je začudeno ponovila deklica in zmajala z glavo.

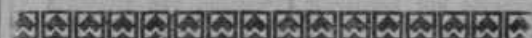

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red

veljaven od 6. oktobra 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Cestitamo! — Z redom sv. Save V. vrste je bil odlikovan Kuhar Mihael, železniški uradnik v Soboti, ki se je ob prevratu odlikoval kot prekmurški dobrovoljec. Naše čestitke! — Ivica Nefima, hčerka sedanjega šolskega nadzornika, ki je dolgo let služboval v Gončanih, je postavljena pri okrajnem sodišču v Kranju za uradniško pripravnico. — V Martjancih je dve leti stara deklica Vogrinčič Krista padla iz postelje ter si pri padcu zlomila roko. — V Soboti so pred dnevi prišli Franc Horvat, ki je zadnje čase na debelo kradel kolesa. Večino tatvin je že priznal.

Petanjci. Banska uprava v Ljubljani je za dan 24. oktobra razpisala javno pismeno ponudbo za regulacijo reke Mure na notranji progi med km

90,0 in 91,0 n odseku Petanjci—Veržej. Proračun za ta dela znaša 532.910 din. Za licitacijo je potrebna kavcija 54.000 din. Ta gesta banske uprave je hvale vredna, ker je že zadnji čas, da se Mura, ki skoraj vsako leto s svojimi poplavi povzroča neprecenljivo škodo, regulira. S tem bo samo delno rešeno vprašanje regulacije, zato bi prosili bansko upravo v interesu vsega prekmurskega prebivalstva, da se čimprej izvede celotna regulacija in s tem nevarnost poplav enkrat za vselej odstrani.

Genterovci. Okrajno načelstvo v Lendavi je kaznovalo dva tukajšnja posestnika, in sicer Toplak Ano in Petkovič Štefana, vsakega s petdnevnim zaporom in z globo 1000 din, ker sta prodajala mast preko dovoljene maksimalne cene. Upati je, da bodo te kazni spametovale vse tiste, ki zahtevajo za blago pretirane cene!

Slovenjebistriški okraj

Bukovec pri Zg. Polskavi. (Elektrifikacija vasi Bukovec.) Dela za napeljavo električnega voda v vas Bukovec bodo, ako Bog da, že ta teden končana. V soboto zvečer bodo zagorele električne žarnice v tej prijetni vasi, ki leži 450 m nad morsko višino. Vasiča leži v prekrasnem kraju s divnim razgledom. Na pobudo posestnika g. Ivana Koropca so se vaščani zedinili ter spravili skupaj potrebno vsoto, ki jim je omogočila do tega zelo važnega napredka, kajti vas Bukovec je bila znana že pod bivšo Avstrijo ena najvažnejših letoviščarskih točk, ki ga še zdaj obiskujejo vsako leto razni letoviščarji. Pa ne samo za vas Bukovec, temveč tudi za vas Loko in naprej do Sv. Aneha je s to pridobitvijo postavljen temelj električnega voda. Tako bi naše zeleno Pohorje poleg krasne avto-ceste bilo deležno tudi električne razsvetljave.

Kmečka trgovina

Splošno gospodarsko stanje

je po izbruhu vojne iz dneva v dan težavnejše kljub naši nevtralnosti. Povpraševanje po blagu je veliko, zlasti na notranjem trgu. Posebno se išče blago, ki smo ga prej dobivali iz inozemstva. Največja živahnost se opaža pri trgovini z življenjskimi potrebščinami. Cene so zelo visoke, ker se navadno plača vsaka cena, ki jo prodajalec zahteva. Kupci so zadovoljni, če le blago dobe in da je kakovost zadovoljiva. Na nekaterih postajah se pa čuti tudi pomanjkanje vagonov za prevoz živil.

Moka se je do pred kratkim težko dobila. Tudi sedaj so še težkoče, ker da za vsak vagon odpremo dovoljenje Prizad, ki dobavo včasih zavleče. Zadruga, članice Osrednje kmetijske zadru-

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

ge v Mariboru, oziroma Gospodarske zveze v Ljubljani, dobe krušno moko po 4.35 din 1 kg, belo moko Og in Ogg pa po 8.25 din 1 kg, pri naročilu celega vagona pa še ceneje. Gospodarska zveza ima v skladišču v Ljubljani v zalogi še nekaj stare koroze po 4 din 1 kg, v Vojvodini pa stare koroze sploh ni dobili. Pač pa se v Vojvodini zelo kupčuje nova, umetno sušena koroza, ki stane franko vagon Vojvodina 260—275 din 100 kg. Gospodarska zveza in Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru pa bosta dobavljali novo koroza od 20. oktobra dalje in bosta morda dosegli še ugodnejšo ceno, kot je imenovana.

Umetna gnojila, s katerimi se sedaj vedno bolj izplača gnojiti, dobavlja Gospodarska zveza in Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru po tovarniških cenah. Za Thomasovo žilindro, ki jo dobavljamo iz Nemčije, se pa še ne ve, če se bo dobila.

Gospodarska zveza v Ljubljani se zanima za nakup krompirja, fižola, sena, orehov, drv, želo-da itd. ter pozivlje zadruga-članice, da naj javijo,

»In vi ga res niste poznali?« je čez čas dodala.

»Ne. Bil je nenavadna prikazen. Na sebi je imel ostanke neke uniforme. Za klobukom je imel pero. Svoj čas je najbrž služil pri poročevalskem oddelku ameriške vojske. Po mojem mnenju mora biti potomec indijanske poveljarske družine. Nekdaj je bil rod Apačev, ki so prebivali v severnem delu Mehike, zelo mogočen. Njihovi poveljari...«

Mož se je tako ogrel za pripovedovanje, da je Marija slutila, da ne bo kmalu nehal. Zato ga je prekinila z vprašanjem:

»Vi ste torej izpolnili nakaznico? Zakaj?«

»Indijanec me je naprosil. Ni imel desne roke in ni mogel pisati. Roko je bil izgubil pri neki nesreči. Sicer pa najbrž ne bi znal pisati, četudi bi imel desno roko. Veste, Indijanci...«

Spet se je hotel razgovoriti, toda Marija ni bila rado-vedna na njegovo razpravo o Indijancih. Nestrpno je vprašala:

»In mož ni povedal, od kod je?«

»Ne. Želel je, naj sebe napišem za odpošiljatelja, češ da je njegovo ime zelo dolgo in nerazumljivo. Jaz sem izpolnil njegovo željo. Seveda nisem mogel vedeti, da bo njegovo ime igralo kako važno vlogo.«

Marija je potegnila iz usnjate torbice, ki jo je imela pripeto ob pasu, star pisemski ovitek in ga pokazala poštarju.

(Dalje sledi)

hala, prala in šivala perilo brez naočnikov. Ko ji je hotel sin preskrbeti kuharico, je odločno odklonila. Že več mesecev je na njih farmi zaposlen 83 letni delavec, v katerega se je starka nenadoma zaljubila. Izjavila je sinu, da se bo s hlapcem poročila. Ta ni ugovarjal in pred dnevi je bila vesela proka.

Srnjak in radio. Med hudim mrazom v pretekli zimi je prišel na posestvo nekega župana pri Polni na Češkem enoleten srnjak, ki so ga nakrmili in se je poteni tako privadil ljudi in nove okolice, da je kar tam ostal. Postal je tako krotek, da je pogostoma prihajal v sobo, kjer je igral radio in je prenosu poslušal cele ure s pravo zamaknjenostjo.

*